

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Handwritten signature or mark in the bottom left corner of the calligraphic frame.

درس ۸

جنگ جهانی دوم و جهان پس از آن

مهمترین نکات این درس

- _ جنگ جهانی دوم (۱۹۳۹ - ۱۹۴۵)
- _ شروع و گسترش جنگ
- _ ورود آمریکا به جنگ
- _ پایان جنگ
- _ آثار و نتایج جنگ
- _ ایران در جنگ
- _ جهان پس از جنگ جهانی دوم
- _ عصر جنگ سرد
- _ بازسازی و رونق اقتصادی اروپا
- _ تحولات شرق آسیا
- _ فلسطین

- _ جهان در فاصله دو جنگ بزرگ
- _ صلح ناپایدار
- _ ضعف جامعه ملل
- _ بحران اقتصادی
- _ ظهور حکومت های خودکامه تک حزبی و نظامی
- ۱- شوروی استالینی
- ۲- به قدرت رسیدن فاشیست ها در ایتالیا
- ۳- ظهور هیتلر در آلمان
- ۴- توسعه طلبی نظامی ژاپن

جهان در فاصله دو جنگ بزرگ

علت صلح ناپایدار ← نارضایتی بسیاری از دولت ها از صلح ورسای

آلمان ها ← پیمان صلح ورسای را تحقیرآمیز و ناعادلانه می دانستند.

ضعف جامعه ملل

علت به وجود آمدن جامعه ملل ← کمک به حل و فصل اختلافات کشورها و جلوگیری از دشمنی و جنگ میان دولت ها

تصمیمات جامعه ملل ضمانت اجرایی نداشت

حضور نداشتن برخی از این کشورها در این نهاد بین المللی

علل ناکارآمدی جامعه ملل
← آمریکا به عضویت جامعه ملل درنیامد

ضعف جامعه ملل

جامعه ملل در فاصله میان دو جنگ در مقابل تهاجم نظامی برخی دولت ها جز محکوم کردن اقدام دیگری انجام نداد.

بحران اقتصادی

یکی از مسائل مهم جهان پس از جنگ ← بازسازی ویرانی های ناشی از جنگ جهانی اول و ایجاد رونق و رفاه اقتصادی

انگلستان ← به اتکای به منابع خود و ثروت مستعمراتش بازسازی را انجام داد.

دیگر کشورها در فاصله دو جنگ با رکود و تورم روبرو بودند.

علت شرایط وخیم اقتصادی آلمان ← به دلیل خرابی حاصل از جنگ
از دست دادن مستعمراتش
محکوم به پرداخت غرامت های سنگین

بحران اقتصادی

_ اقتصاد ایالات متحده آمریکا در جنگ جهانی اول کمتر آسیب دیده بود.

_ اعطای وام آمریکا به آلمان

گرفتار شدن آمریکا به بحران و رکود اقتصادی عظیم ← به هم ریختن اقتصاد جهان

مسائل و مشکلات اقتصادی موجب ← روی کار آمدن حکومت های دیکتاتوری و ظهور حکومت های خودکامه ی تک حزبی و نظامی شد.

شوروی استالینی

❖ پس از مرگ لنین استالین دبیر کل حزب کمونیست به قدرت رسید.

تعداد زیادی از بلشویک های قدیمی، اندیشمندان، افسران ارتش، اعضای حزب کمونیست، دیپلمات ها و مردم عادی را به مرگ محکوم کرد و یا به اردوگاه های کار اجباری فرستاد.

اقدامات استالین

اجرای برنامه های مختلف اقتصادی و فرهنگی

طرح اشتراکی کردن مزارع کشاورزی

اجرای برنامه ای با هدف صنعتی کردن سریع کشور

به قدرت رسیدن فاشیست ها در ایتالیا

حکومت پادشاهی مشروطه ایتالیا
نمی توانست مشکلات را حل و
فصل کند.

موسولینی ← رهبر حزب فاشیست بود ← قدرت را در ایتالیا به دست گرفت.

فاشیست ها ← یک گروه ملی گرای افراطی بودند که می خواستند دولت تک حزبی
قدرتمند و متمرکز در ایتالیا ایجاد کنند.

به قدرت رسیدن فاشیست ها در ایتالیا

❖ فاشیست ها برای آزادی و دموکراسی ارزش و اعتبار قائل نبودند.

موسولینی را به نخست وزیری منصوب کرد.

صاحبان صنایع

زمین داران

نظامیان

پادشاه ایتالیا به تشویق

موسولینی پس از پیروزی در انتخابات مجلس خود را دوچه نامید.

رهبر

دوچه

مردم را تحت نظارت و مراقبت
حکومت در آورد.

وسایل ارتباط جمعی

شگردهای تبلیغاتی گوناگون

موسولینی به کمک

به قدرت رسیدن فاشیست ها در ایتالیا

سازمان امنیتی و پلیس ← سرکوب معترضان و مخالفان

موسولینی به وعده های خود عمل کرد.

وعده ها
کاهش بیکاری و تورم
پایان دادن به اعتصابات

دیدگاه موسولینی در روابط خارجی ← احیای دوباره امپراتوری روم باستان و تسلط بر دریای مدیترانه و شمال آفریقا

تجاوز نظامی ایتالیا به اتیوپی در آفریقا

ظهور هیتلر در آلمان

نوع حکومت آلمان پس از جنگ بین الملل اول ← جمهوری

□ ناخشنودی آلمان ها از پیمان ورسای

هیتلر استعداد زیادی در تحریک احساسات مردم و جنجال آفرینی داشت.

هیتلر بر لغو پیمان ورسای و تجدید اقتدار ملی تاکید می کرد.

نازی ها ملی گرایان افراطی و نژادپرست بودند.

هیتلر ← رهبر حزی نازی

شعار نازی ها ← آلمان بیدار شو

ظهور هیتلر در آلمان

صدراعظم آلمان شد

صاحبان صنایع

اشراف زمین دار

افسران ارتش

هیتلر با حمایت

هیتلر خود را پیشوا خواند

گشتاپو ← مسئولیت تأمین امنیت داخلی به عهده داشت.

ساختن شبکه ی وسیع از جاده ها و راه آهن

ایجاد موسسات عمومی

راه اندازی کارخانه های بزرگ به خصوص صنایع تسلیحاتی

برنامه های هیتلر و نازی ها برای متحول کردن اقتصاد آلمان

گسترش ارتش و تشکیلات نظامی

تجهیز سلاح ها و فناوری پیشرفته جنگی

اقدامات نظامی هیتلر

ظهور هیتلر در آلمان

گسترش ارتش و تشکیلات نظامی

اقدامات نظامی هیتلر

تجهیز سلاح ها و فناوری پیشرفته جنگی

بستن پیمان های دوجانبه و چندجانبه با برخی کشورها

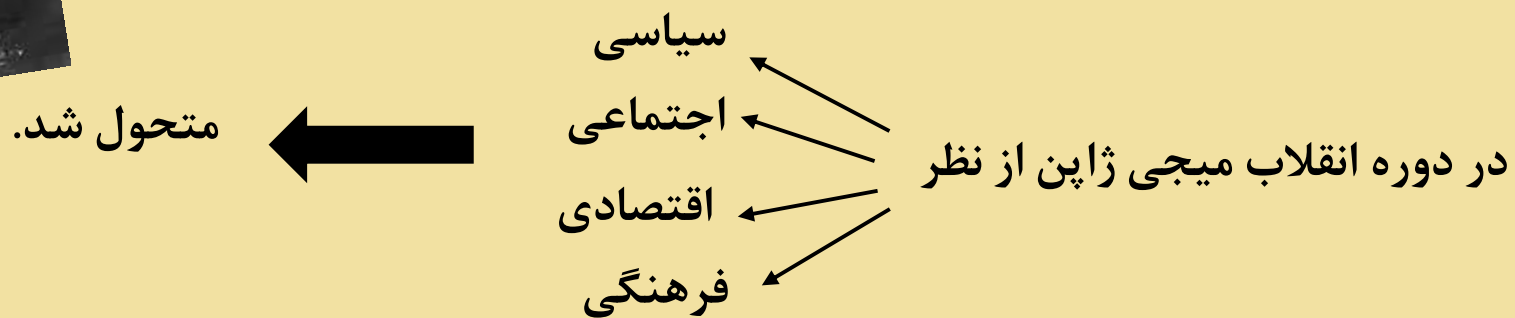
اقدامات هیتلر در بعد روابط خارجی

پیش برد برنامه های توسعه طلبانه سرحدی و سرزمینی

توسعه طلبی نظامی ژاپن

❖ ژاپنی ها در نیمه دوم قرن ۱۹ به اصلاحات اساسی و اخذ تمدن جدید غرب اقدام کردند که به این دوره انقلاب میجی می گویند

❖ ژاپن در چارچوب قانون اساسی حکومت مشروطه یافت و در مسیر توسعه صنعتی و تحول اقتصاد کشاورزی قرار گرفت.

❖ ژاپن در سده ۲۰م به کشوری نیرومند تبدیل شد و سیاست خارجی تهاجمی گرفت.

توسعه طلبی نظامی ژاپن

پیروزی ژاپن بر روسیه ← جسارت ژاپنی ها برای حمله به دیگر کشورها را تقویت کرد.

□ ژاپن در جنگ جهانی اول به اتفاق مثلث پیوست.

□ اقتصاد ژاپن در جنگ جهانی اول زیان عمده ای متحمل نشد.

□ اقتصاد ژاپن وابسته به واردات مواد خام بود.

□ رشد صنعتی ژاپن ارتباط تنگاتنگی با قدرت نظامی و دریانوردی داشت.

نظامیان هدایت سیاست داخلی و خارجی ژاپن را در اختیار داشتند.

به کشور چین لشکرکشی کردند.

از جامعه ملل خارج شدند.

همراه آلمان و ایتالیا کشور محور تشکیل دادند.

وضعیت ژاپن در فاصله دو جنگ

جنگ جهانی دوم

چگونگی شروع جنگ جهانی دوم ← حمله آلمان به لهستان

❖ اعلام جنگ انگلستان و فرانسه به آلمان

نیروهای آلمانی
→ نروژ
→ بلژیک
→ هلند
← و فرانسه را اشغال کردند.

✓ حمله ایتالیا به فرانسه و ورود این کشور به جنگ

✓ حمله شدید میان انگلستان و آلمان و بمباران شدید انگلستان توسط آلمان

✓ حمله نیروهای محور به شبه جزیره بالکان و اروپای شرقی و اشغال کشورهای این منطقه

جنگ جهانی دوم

تهاجم نیروهای ایتالیایی و آلمان ← به شمال آفریقا

❖ بن بست جنگ آلمان با انگلستان در جبهه غربی

حمله آلمان به شوروی ← آلمانی ها تا نزدیکی مسکو پیش رفتند.

❖ مقاومت روس ها در برابر آلمانی ها

← سرمای زود هنگام زمستان شوروی

← کمک های تدارکاتی و تسلیحاتی انگلستان
و آمریکا از طریق خاک ایران

توقف نیروهای آلمانی در شوروی به دو دلیل

ایستادگی روس ها ← ارتش هیتلر از حالت تهاجمی خارج و موضع دفاعی گرفت

ورود آمریکا به جنگ

➤ ژاپنی ها اقدام به عملیات نظامی گسترده ای در شرق و جنوب شرق آسیا کردند.

➤ حمله ژاپنی ها به ناوگان ایالات متحده آمریکا در پرل هاربر واقع در اقیانوس آرام

➤ پس از حمله ژاپنی ها به ناوگان آمریکا ، این کشور به نفع متفقین وارد جنگ شد.

➤ با ورود آمریکا به جنگ اوضاع به سود متفقین تغییر کرد.

➤ حملات متفقین در شمال آفریقا و اروپا علیه دول محور موفقیت آمیز بود.

➤ در اقیانوس آرام و جنوب شرق آسیا ، نیروهای آمریکایی ، ژاپنی را شکست دادند.

➤ ایتالیا شکست خورد.

➤ سرزمین و کشورهای شرق اروپا از نیروهای محور پاکسازی شد.

➤ آزادسازی فرانسه توسط متفقین

پایان جنگ

□ ورود نیروهای متفقین به برلین و خودکشی هیتلر

بخش شرقی توسط شوروی

اشغال آلمان

بخش غربی توسط انگلیس و آمریکا

□ ادامه جنگ با ژاپن

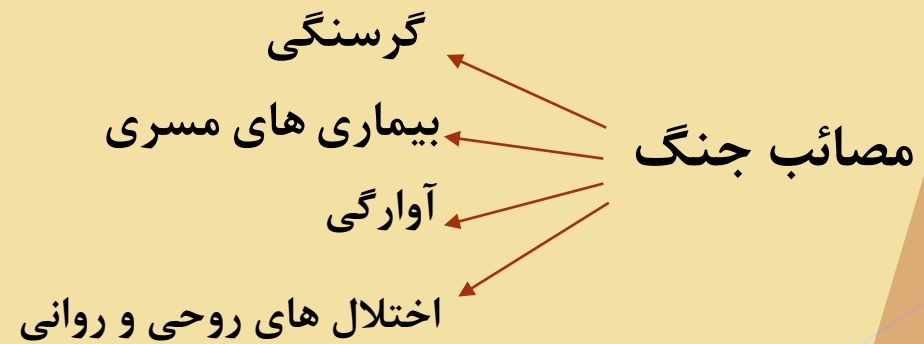
□ بمباران اتمی هیروشیما و ناگاساکی ژاپن توسط آمریکا

□ جنگ جهانی دوم با حمله اتمی آمریکا به ژاپن پایان یافت.

آثار و نتایج جنگ

- ۴۰ تا ۵۰ میلیون نفر در جنگ کشته شدند .
- تلفات آلمان و روسیه بیشتر از سایر کشورها بود.
- صدمه دیدن کشورهای اروپایی و برخی کشورهای جنوب شرق آسیا

ایران در جنگ

- ❖ اعلام بی طرفی ایران در جنگ جهانی دوم
- ❖ حضور تعدادی از کارشناسان آلمانی در ایران
- ❖ تلاش های انگلستان برای جلوگیری از دادوستد آلمان با کشورهای بی طرف و اعتراض رضاخان به این امر
- ❖ تجارت ایران با آلمان از طریق شوروی
- ❖ با حمله آلمان به شوروی حفاظت از منابع نفت باکو برای روس ها و منابع نفت جنوب برای انگلیسی ها اهمیت حیاتی یافت.

ایران در جنگ

خاک ایران مناسب ترین مسیر برای کمک رساندن تسلیحاتی متفکین به شوروی بود.

دولت شوروی و انگلستان از حکومت ایران خواستند که آلمانی ها را اخراج و اقدامات خصمانه علیه هیتلر انجام دهد.

اشغال ایران توسط نیروهای انگلستان و شوروی

کناره گیری رضاشاه از سلطنت و به قدرت رسیدن محمدرضاشاه

ایران در جنگ

جهان پس از جنگ دوم جهانی

□ بر پایه توافق هایی میان سران متفقین (آمریکا، انگلستان و شوروی)، شوروی تسلط سیاسی - نظامی بر اروپای شرقی اعمال کرد.

روس ها نیمه شرقی را تحت سطره گرفتند.

آلمان به دو بخش شرقی و غربی تقسیم شد

متفقین نیمه غربی را تحت سلطه گرفتند.

□ بر اساس تصمیمات سران متفقین، نمایندگان ۵۰ کشور در سان فرانسيسكو گرد هم آمدند و درباره سازمان ملل متحد به توافق رسیدند.

سازمان ملل متحد ← مسئولیت صلح و همکاری میان کشورها را عهده دار شد.

عصر جنگ سرد

رهبری جهان غرب یا کشورهای
دارای نظام سرمایه داری (بلوک
غرب) به عهده گرفت

سیاسی
اقتصادی
نظامی

پس از جنگ جهانی دوم آمریکا با تکیه بر قدرت

شوروی ← رهبری کشورهای کمونیستی (بلوک شرق) شد.

علل اتحاد و همکاری شوروی با قدرت های متفق ← ضرورت مقابله با دشمن مشترک یعنی فاشیسم و نازیسم

عصر جنگ سرد

جنگ سرد ← رقابت و بی اعتمادی شدید میان شوروی و کشورهای اقماری آن از یک سو و آمریکا و کشورهای تحت حمایت آن از سوی دیگر که تا سقوط دیوار برلین و فروپاشی نظام کمونیسم ادامه داشت.

آمریکا و شوروی مسابقات تسلیحاتی و علمی داشتند

برقراری پیمان سیاسی و نظامی مانند ناتو و ورشو

جنگ تبلیغاتی شدید

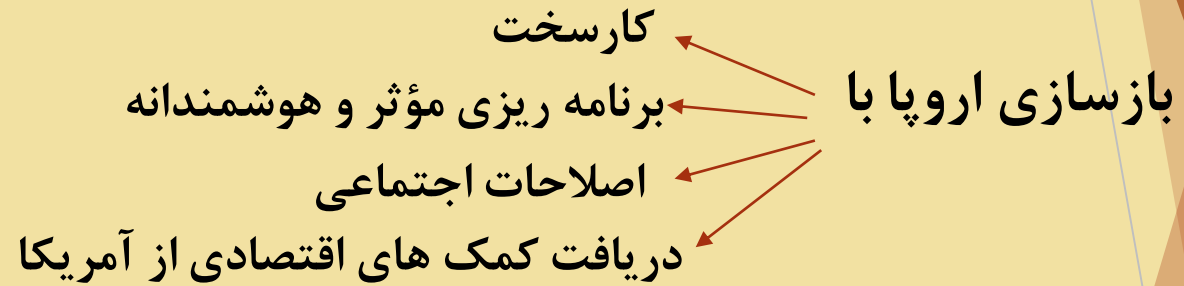
رقابت اقتصادی با یکدیگر

پرهیز از برخورد نظامی مستقیم

ویژگی های جنگ سرد

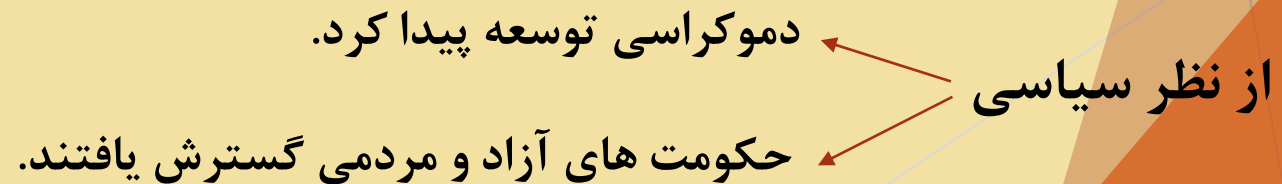
بازسازی و رونق اقتصادی اروپا

– جنگ بخش وسیعی از اروپا را ویران و اقتصاد آن را نابود کرد.

– پس از بازسازی، اروپا به سرعت در مسیر رشد و رونق علمی، فناوری و اقتصادی قرار گرفت.

– آلمان غربی در کمتر از ۲۰ سال به قدرت صنعتی و اقتصادی بزرگی در جهان تبدیل شد.

تحولات شرق آسیا

– ژاپن ، صنعتی ترین کشور آسیا، پس از شکست در جنگ جهانی دوم به اشغال آمریکا درآمد.

دموکراسی تقویت شد.

در قانون اساسی ژاپن

قدرت سیاسی از اختیار امپراتور و فرماندهان نظامی خارج
و به نمایندگان منتخب ملت سپرد.

سخت کوشی

ژاپنی ها با

به موفق ترین قدرت پیشرو اقتصادی در
جهان تبدیل شدند.

برنامه ریزی دقیق

❖ تولیدات صنعتی ژاپن به میزان تولید سال های آغازین جنگ جهانی دوم رسید.

تحولات شرق آسیا

یکی از تحولات مهم جهان پس از جنگ جهانی دوم ← به قدرت رسیدن کمونیست ها در چین بود.

پس از شکست و تسلیم ژاپن ← جنگ داخلی در چین میان
ملی گرایان (آمریکا از آنها حمایت می کرد) ← شدت گرفت
کمونیست ها (شوروی از آنان حمایت می کرد)

□ در چین کمونیست ها به رهبری مائو بر ملی گراها پیروز شدند ← جمهوری خلق چین تأسیس شد.

استقلال طلبی و استعمارزدایی

با پایان گرفتن جنگ جهانی دوم ← فریاد استقلال طلبی و مخالفت با استعمار در کشورهای مستعمره بلند شد.

در هندوستان ← حزب کنگره ملی به رهبری مهاتما گاندی خواهان استقلال بودند ← انگلستان تسلیم خواسته آنها شد.

□ جنبش استقلال طلبانه در جنوب شرقی آسیا و قاره آفریقا به صورت مسالمت آمیز رخ داد.

□ ۳۰ کشور مستقل آسیایی و آفریقایی از مستعمره های اروپاییان به وجود آمد.

در الجزایر ← دولت فرانسه تلاش کرد با استفاده از نیروی نظامی جنبش استقلال خواهی را سرکوب کند. اما مردم الجزایر پیروز شدند.

فلسطین

یکی از مسائل مهم منطقه خاورمیانه و جهان اسلام در سده ۲۰ ← اشغال کشور مسلمان فلسطین و تأسیس رژیم اسرائیل بود.

دهه ۱۸۸۰ ← مهاجرت گروه کوچکی از یهودیان به فلسطین

۱۹۱۷ ← صدور اعلامیه بالفور و رضایت انگلستان از تشکیل سرزمین یهودی در فلسطین

در دوران قیمومیت انگلستان بر فلسطین پس از جنگ جهانی اول ← یهودیان بیشتری مهاجرت کردند

پیشنهاد سازمان ملل متحد ← تقسیم سرزمین فلسطین به دو کشور یهودی و عربی

۱۹۴۸ ← دولت صهیونیستی اسرائیل شکل گرفت.

فلسطین

- ✓ مبارزه مردم فلسطین برای آزادی سرزمین خود از اشغال صهیونیست ها
- ✓ جنگ کشورهای عرب مانند مصر، سوریه و اردن در حمایت از فلسطین با اسرائیل
- ✓ شکست کشورهای عرب در جنگ با اسرائیل
- ✓ تمایل برخی از دولت های عرب به مذاکره و سازش با رژیم صهیونیستی
- ✓ امضای پیمان صلح انورسادات رئیس جمهور مصر با وساطت آمریکا با اسرائیل
- ✓ یاسر عرفات رئیس سازمان آزادی بخش فلسطین نیز به روند سازش پیوست.
- ✓ قیام فلسطینیان علیه صهیونیست ها پس از پیروزی انقلاب اسلامی ادامه دارد

تهیه و تنظیم :

جمیله اسلامی
دیبر تاریخ شهرستان جهرم